

Hoe maak jij je gelddromen waar?

Onderzoek onder jongeren van 16-19 jaar over hun gelddromen en financiële verleidingen

Maart 2025

Inhoudsopgave

> Inleiding	3
> Verantwoording	4
> Leeswijzer	5
> Samenvatting	6
> Algemene resultaten	10
> Gelddromen & financiële toekomst	11
> Financiële (on)afhankelijkheid	15
> Ervaring met nepwebwinkels	17
> Geldexcuses	19
> Gelddilemma's	22
> Algemene geldzaken	24
> Bijlage	27

Wijzer in geldzaken

Onderzoek onder jongeren van 16-19 jaar over hun gelddromen en financiële verleidingen

Maart 2025

Dit rapport is opgesteld door CHOICE Insights + Strategy

Inleiding

- Op 24 t/m 28 maart 2025 organiseert platform Wijzer in geldzaken (Wig) voor de 14e keer de 'Week van het geld'. Onder het motto 'jong geleerd is oud gedaan' wil het platform kinderen en jongeren voorbereiden op financiële redzaamheid in de toekomst. Het thema dit jaar is 'Hoe maak jij je gelddromen waar?' en richt zich erop hoe verstandige geldkeuzes van jongeren kunnen bijdragen aan het realiseren van hun gelddromen.
- Om de Week van het geld extra onder de aandacht te brengen en om meer inzicht te krijgen in hoe jongeren omgaan met hun geldzaken, heeft CHOICE Insights + Strategy in opdracht van Wijzer in geldzaken een kwantitatief onderzoek uitgevoerd.
- Doel van het onderzoek is te achterhalen hoe jongeren van 16 tot en met 19 jaar denken om te gaan met hun geldzaken. Hierbij wordt inzicht gegeven in de gelddromen van jongeren, ervaringen met nepwebwinkels, het gebruik van 'geldexcuses', omgang met geld in relatie tot vriend(innen) en wat de toekomstplannen van jongeren zijn (waaronder hun (realistische) verwachtingen over toekomstige inkomsten en uitgaven).

Verantwoording

- Aan dit onderzoek hebben 1.041 jongeren (16 t/m 19 jaar) deelgenomen.
- Resultaten zijn gewogen en representatief op leeftijd, opleiding en regio op basis van de Gouden Standaard (MOA, CBS).
- Het veldwerk heeft plaatsgevonden tussen 31 januari en 25 februari 2025.
- In dit rapport zijn in de basis de resultaten voor jongeren beschreven. Tevens is een verdieping opgenomen van de verschillen op de volgende kenmerken: leeftijd, geslacht, opleiding en in welke mate jongeren alles zelf betalen of ondersteund worden door hun ouders.
- Significante verschillen (bij 95% betrouwbaarheid) zijn aangegeven met een '+' (hoger). De foutmarge bij $n=1.041$ is maximaal 3%. Dit betekent dat wanneer een resultaat van 50% is gerapporteerd, dit percentage met 95% betrouwbaarheid tussen de 47% en 53% ligt.

Leeswijzer

- Het rapport is opgedeeld in zes hoofdstukken. Alle hoofdstukken behandelen de resultaten voor jongeren tussen de 16 en 19 jaar. In hoofdstuk 1 wordt beschreven welke dromen jongeren hebben en waar zij geld voor nodig hebben. Vervolgens wordt in hoofdstuk 2 besproken in hoeverre jongeren financieel onafhankelijk zijn. In hoofdstuk 3 gaat het over de ervaringen met nepwebwinkels en hoofdstuk 4 gaat het over 'geldexcuses'; op een creatieve manier rechtvaardigen dat je geld uitgeeft. Vervolgens gaat hoofdstuk 5 in op gelddilemma's en worden in hoofdstuk 6 de opvattingen van jongeren besproken over algemene geldzaken.
- Op alle pagina's met resultaten staat rechts bovenin een paars vak waarin aangegeven wordt over welk hoofdstuk de resultaten gaan.
- In een paarsomrand tekst vak wordt een verdieping gegeven op de resultaten, waarbij is aangegeven welke splitsing is gemaakt.

Samenvatting (1 van 4)

Inleiding

In opdracht van Wijzer in geldzaken heeft onderzoeksbureau CHOICE Insights + Strategy in februari 2025 een representatief onderzoek uitgevoerd naar de geldzaken van jongeren (16 -19 jaar). De meting is uitgevoerd onder n=1.041 jongeren.

Gelddromen en financiële toekomst

- Uit het onderzoek blijkt dat jongeren vooral dromen van het bezitten van een eigen woning (34%), de wens om te reizen (27%) en een succesvolle carrière op te bouwen (16%). Wat betreft de tijdshorizon om deze dromen te verwezenlijken, geeft een derde van de jongeren aan dit binnen vijf jaar te willen realiseren. Daarnaast verwacht 32% dit binnen vijf tot tien jaar te doen, terwijl 29% aangeeft dat hun doelen pas over tien jaar of langer binnen bereik liggen.
- Jongeren hebben uiteenlopende verwachtingen over de financiële haalbaarheid van hun gelddromen. Bijna de helft (47%) verwacht meer dan €30.000 nodig te hebben om hun droom te realiseren terwijl ruim vier op de tien inschat dat ze met minder dan dit bedrag hun droom kunnen realiseren.

- Jongeren zijn optimistisch over de realisatie van hun gelddroom: vier op de tien geeft op een schaal van 1 t/m 10 een score van 8 of hoger aan de waarschijnlijkheid dat ze hun gelddroom gaan verwezenlijken.
- Twee op de vijf jongeren zijn gematigder en schatten de kans met een 6 of 7 in, terwijl 18% de kans (zeer) klein acht (cijfer <6).

Samenvatting (2 van 4)

Geldstromen en financiële toekomst

- Bijna de helft van de mbo'ers (49%) heeft een te hoge verwachting van hun startsalaris*. Gemiddeld denken ze circa €2.420 netto per maand te gaan verdienen, terwijl het daadwerkelijke startsalaris meestal tussen de €1.477 en €2.269 ligt. Ruim een derde van de mbo'ers in dit onderzoek verwacht een inkomen dat hiermee overeenkomt.
- Ook hbo'ers en wo'ers overschatten vaak hun startsalaris (58%). Ze verwachten gemiddeld €3.025 netto per maand te gaan verdienen. Het werkelijke salaris ligt meestal tussen de €2.093 en €2.680. Twee op de tien jongeren verwacht een startsalaris binnen deze range.
- De ruime meerderheid (73%) van de jongeren in dit onderzoek verwacht in de toekomst in loondienst te gaan werken (55% fulltime, 18% parttime).
- Van de jongeren in dit onderzoek wil 15% een eigen bedrijf starten of hebben en 10% wil aan de slag gaan als zzp'er.

Financiële (on)afhankelijkheid

- Bijna alle jongeren (92%) worden (deels) financieel ondersteund door hun ouders. De meeste jongeren (42%) dragen bij aan bepaalde kosten, zoals een telefoonrekening, studieboeken of huur, maar krijgen nog financiële steun van hun ouders. Drie op de tien jongeren betalen bijna alles zelf terwijl grote aankopen zoals vakanties of kleding nog door hun ouders worden betaald. Slechts 8% is volledig financieel zelfstandig.
- De meerderheid van de jongeren (64%) wil tussen hun 21^e en 25^e volledig zelf voor hun inkomsten en geldzaken zorgen, zonder hulp van ouders. Een kwart van hen ambieert dit al op jongere leeftijd, namelijk tussen hun 18^e en 20^e.
- De meeste jongeren streven naar financiële onafhankelijkheid; 86% wil later zonder hulp van hun ouders rekeningen kunnen betalen en 83% wil dit ook zonder steun van een partner. Toch staat 44% er wel voor open dat hun dat hun vriend/vriendin de gezamenlijke geldzaken regelt.
- 35% van de jongeren voelt zich niet goed financieel voorbereid om straks hun eigen geldzaken te regelen. 38% van de jongeren voelt zich hier wel goed op voorbereid.

Samenvatting (3 van 4)

Ervaring nepwebwinkels

- Eén op de vijf jongeren (20%) is weleens opgelicht door een nepwebwinkel waarvan 3% dit meerdere keren heeft meegemaakt. De meerderheid (80%) heeft hier echter nog nooit mee te maken gehad. Daarnaast kent ongeveer de helft van de jongeren (51%) iemand die slachtoffer is geworden van oplichting. De meesten van hen (35%) kennen één persoon die hiermee te maken heeft gehad. Bijna de helft van de jongeren (46%) zou zich schamen wanneer zij worden opgelicht door een nepwebwinkel.
- Meer dan de helft van de jongeren (56%) denkt te weten waarop ze moeten letten om de betrouwbaarheid van een webshop in te schatten. Eveneens heeft meer dan de helft (55%) vertrouwen in hun vermogen om een nepwebwinkel te herkennen.
- Een kleine groep (17%) vindt dat slachtoffer worden van oplichting door een nepwebwinkel grotendeels je eigen verantwoordelijkheid is. Een grotere groep, namelijk ruim een derde (38%), is het hier echter niet mee eens.
- Jongeren die zelf nog nooit zijn opgelicht, zouden zich vaker schamen wanneer zij opgelicht zouden worden door een nepwebwinkel (49% vs. 32% voor (helemaal) mee eens). Ook hebben deze jongeren er meer vertrouwen in dat zij een nepwebwinkel kunnen herkennen (57% vs. 48% voor (helemaal) mee eens) en dat zij op de juiste kenmerken letten om de betrouwbaarheid van een nepwebwinkel te beoordelen (58% vs. 48% voor (helemaal) mee eens).

Geldexcuses

- Geldexcuses zijn vaak onlogische en creatieve redeneringen om uitgaven voor jezelf goed te praten. Deze denkwijze is populair op sociale media en staat bekend als 'girl math'. Om na te gaan in hoeverre jongeren dit ervaren, zijn negen stellingen voorgelegd.
- De stelling 'als ik een extra aankoop doe voor gratis verzending, is mijn bestelling goedkoper', wordt door 42% van de jongeren regelmatig tot altijd ervaren en 31% rechtvaardigt regelmatig tot altijd de aankoop van een duur product door te stellen dat door vaak gebruik de kosten per keer niet veel zijn.
- Ook op het gebied van aanbiedingen komen geldexcuses voor. Zo zegt 29% van de jongeren regelmatig tot altijd het gevoel te hebben dat als een product in de aanbieding is, ze geld verdienen in plaats van uitgeven. En 32% heeft regelmatig tot altijd het idee dat een aanbieding met 1+1 gratis voelt alsof ze geld verliezen als ze het product niet zouden kopen.

Samenvatting (4 van 4)

- 44% vindt regelmatig tot altijd dat een contante aankoop eigenlijk gratis is omdat het banksaldo gelijk blijft. Ook het gevoel dat ze winst maken wanneer een geplande aankoop of uitgave niet doorgaat, blijkt te leven: 20% heeft dit gevoel soms, 14% regelmatig en 20% vaak tot altijd. Ten slotte rechtvaardigt 33% van de jongeren regelmatig tot altijd een eerdere aankoop (bijvoorbeeld voor een concertkaartje) later al een gratis avondje uit.
- De term 'girl math' lijkt passend omdat meisjes vaker dan jongens hun uitgaven proberen te rechtvaardigen.
- Jongeren zijn uitgesprokener over wat te doen bij het dilemma: je schiet €20 voor aan een goede vriend(in), stuurt een Tikkie, maar hij/zij blijft maar niet betalen en zegt dat het later wel komt. Ruim twee derde (68%) van de jongeren uit dit onderzoek zou blijven terugkomen op het Tikkie en iets minder dan een derde zou het laten gaan.
- Op de vraag wat is het kleinste bedrag waarvoor je een Tikkie naar een vriend(in) zou sturen, blijkt 40% een Tikkie te sturen voor een bedrag lager dan €3,00, 36% voor een bedrag tussen de €3,00 en €5,00 en 24% bij €5,00 of meer.

Gelddilemma's

- In het onderzoek is een aantal gelddilemma's met vrienden(innen) getoetst. Een hiervan is om de rekening met een vriend(in) te splitsen, hoewel jij minder hebt besteld en dit vaker het geval is. 53% van de jongeren zou de rekening (weer) door twee delen. 47% zou precies het bedrag per persoon uitrekenen.
- De stelling 'geld en vriendschap gaan niet samen', wordt door 42% van de jongeren afgewezen. Een even groot percentage heeft geen uitgesproken mening en 17% kan zich hier wel in vinden.

Algemene geldzaken

- De jongeren uit dit onderzoek maken zich zorgen over de stijgende kosten van het leven; maar liefst 75% ervaart dit, terwijl slechts 6% zich hier geen zorgen over maakt.
- De meeste jongeren (79%) geven de voorkeur aan sparen boven lenen als zij geen geld hebben om iets te kopen. Over sparen in het buitenland zijn de meningen verdeeld: 40% vindt het onveilig, 37% heeft geen duidelijke mening hierover en 23% vindt het wel veilig.
- Twee derde van de jongeren in dit onderzoek (16-19 jaar) heeft in het afgelopen jaar geen problemen met geldzaken gehad. De problemen die jongeren naar eigen zeggen ervaren, zijn: meer geld uitgeven dan er binnenkomt (19%), schulden bij familie of vrienden (10%) of spullen kopen op afbetaling (8%). Naarmate jongeren ouder worden, ervaren ze vaker problemen met geldzaken.

 Wijzer in **geldzaken**

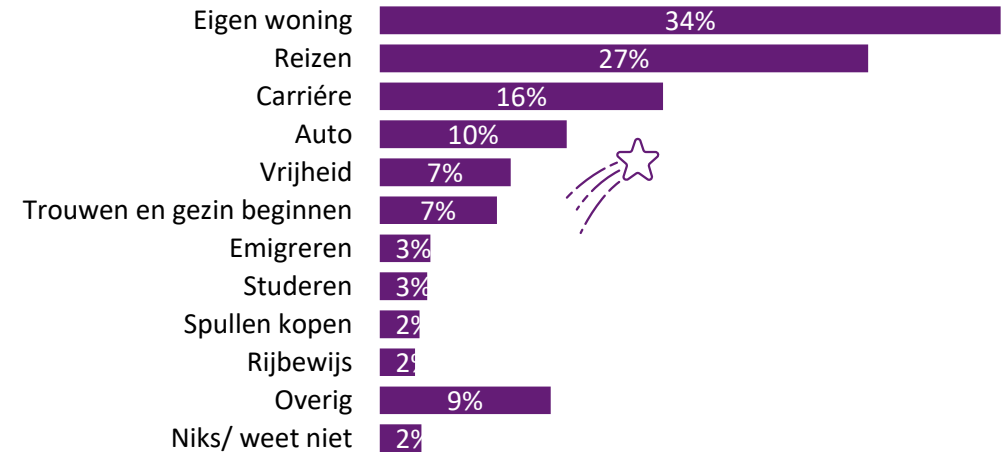
Algemene resultaten

De grootste gelddromen van jongeren (16-19) jaar zijn een eigen woning en reizen

- Het grootste deel van de jongeren (34%) droomt van een eigen woning. Daarnaast staan reizen (27%) en carrière maken (16%) ook hoog op het verlanglijstje van jongeren.
- Een op de drie jongeren wil hun droom binnen 5 jaar realiseren en 32% over 5 tot 10 jaar. Voor 29% ligt de horizon langer dan 10 jaar.

Gelddromen

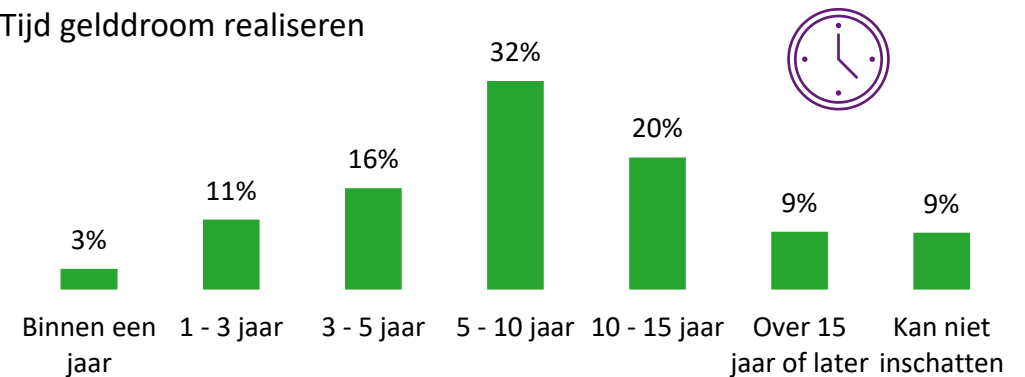

Verdieping

Meisjes (34%) dromen vaker van reizen dan jongens (21%). Ook verlangen meer meisjes (38%) naar een woning dan jongens (31%). Jongens daarentegen dromen vaker van een auto (14%) dan meisjes (7%). Ook dromen jongens vaker van een carrière (18%) dan meisjes (13%).

Hbo'ers en wo'ers dromen vaker over reizen (36%) dan middelbare scholieren (27%) en mbo'ers (23%). Mbo'ers dromen vaker van een carrière (23%) dan middelbare scholieren (12%) en hbo/wo'ers (9%).

Tijd gelddroom realiseren

Bijna de helft van de jongeren (16-19 jaar) verwacht meer dan €30.000 nodig te hebben voor hun gelddroom

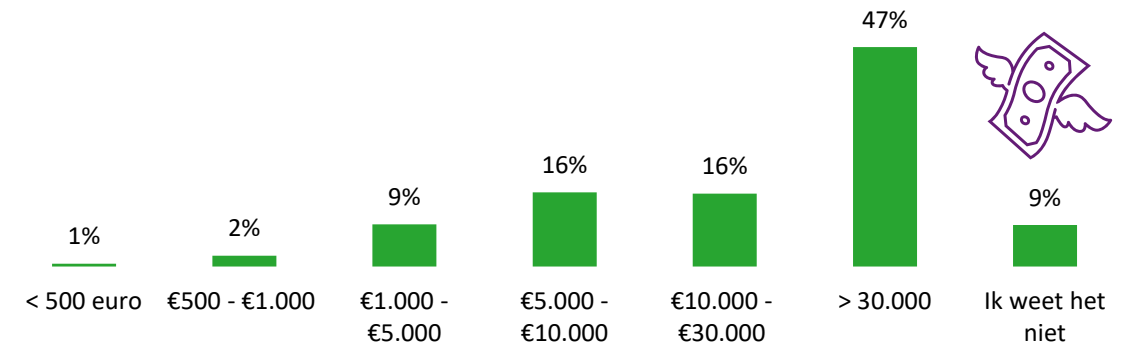
- Bijna de helft van de jongeren (47%) denkt meer dan €30.000 nodig te hebben om zijn of haar droom te realiseren. Ruim vier op de tien jongeren verwachten minder dan €30.000 benodigd te hebben.
- Vier op de tien jongeren zijn optimistisch over het realiseren van hun gelddroom en schatten de kans op een schaal van 1 t/m 10 met een 8 of hoger in.
- Twee op de vijf jongeren zijn iets voorzichtiger en schatten de kans met het cijfer 6 of 7 in. 18% denkt dat de kans (zeer) klein is om hun gelddroom te verwezenlijken.
- Jongeren schatten de kans om hun gelddroom te realiseren gemiddeld in op een 7,0.

Verdieping

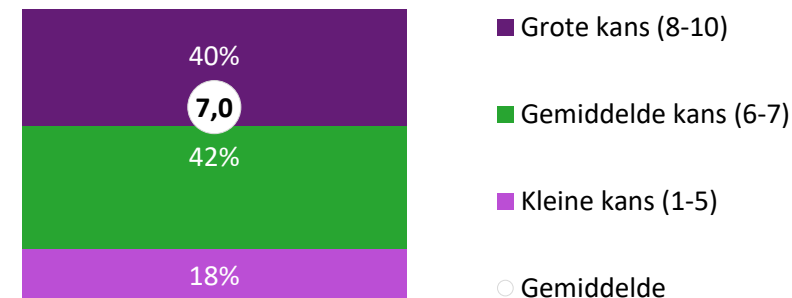
Jongeren in dit onderzoek van 18 en 19 jaar schatten de kans vaker groot in dat ze hun gelddroom kunnen waarmaken (43%) dan jongeren van 16 en 17 jaar (35%).

Jongeren die alles zelf betalen, schatten de kans vaker groot in dat zij hun droom kunnen waarmaken (48%) dan jongeren van wie de ouders alles betalen (34%).

Gelddroom realiseren

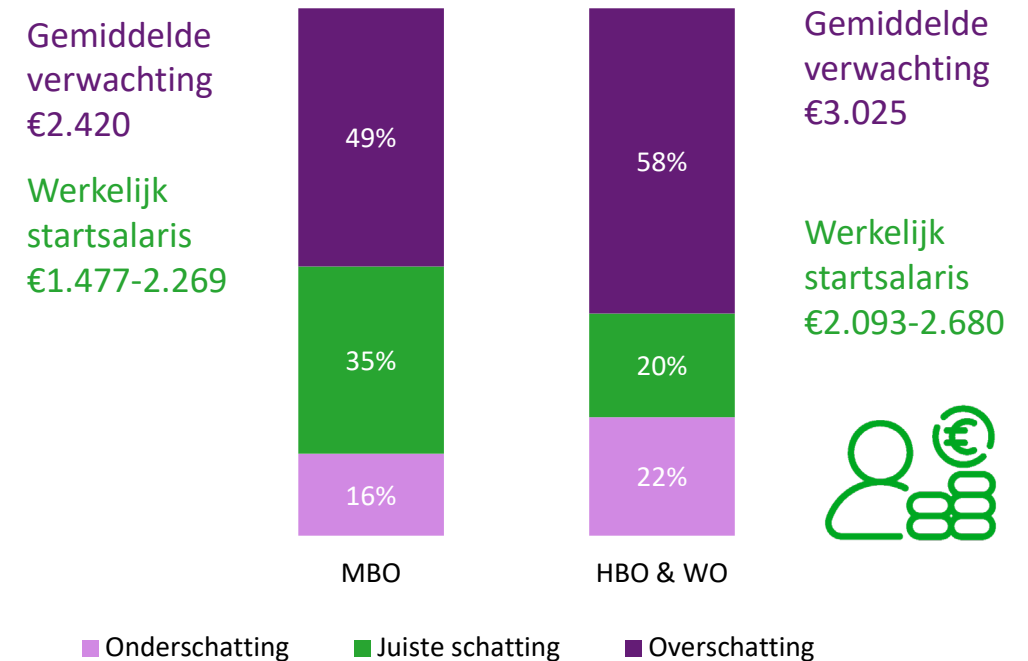
Verwachting gelddroom waarmaken

35% van de mbo'ers en 20% van de studenten op HBO/WO maakt een goede schatting van hun startsalaris

- Jongeren met een mbo opleiding verwachten gemiddeld €2.420 netto te verdienen als startsalaris. Dit gemiddelde ligt aan de bovenkant van het werkelijke startsalaris*. In Nederland ligt het startsalaris van mbo'ers gemiddeld tussen de €1.477 en €2.269 netto. Ruim een derde van de mbo'ers heeft een realistische verwachting van het startsalaris. Bijna de helft (49%) overschat het startsalaris en 16% onderschat dit bedrag.
- Jongeren met een hbo of wo opleiding verwachten gemiddeld dat hun toekomstige startsalaris €3.025 bedraagt. In werkelijkheid ligt het netto startsalaris voor hbo en wo gemiddeld tussen de €2.093 en €2.680. Twee op de tien jongeren op het hbo of wo hebben een realistische verwachting van het startsalaris. Ruim de helft (58%) overschat het startsalaris en 22% denkt dat het lager ligt.
- Jongeren op de middelbare school verwachten gemiddeld €2.697 als startsalaris ofwel hoger dan dat mbo'ers het inschatten. Voor deze jongeren is het werkelijk te verwachten salaris lastig in te schatten, omdat het nog niet zeker is welke studierichting zij gaan kiezen. Daarom wordt hier niet vergeleken met de gemiddelde startsalarissen in Nederland.

Verwacht gemiddeld netto startsalaris*

De meeste jongeren (16-19 jaar) zien zichzelf voltijd werken in loondienst

- Ruim de helft van de jongeren (55%) denkt voltijds in loondienst te gaan werken in de toekomst. Een kleine twee op de tien verwacht 32 uur of minder te gaan werken in loondienst.
- Een op de zeven jongeren heeft de intentie om een eigen bedrijf te starten en 10% ziet zichzelf in de toekomst als zzp'er werken.

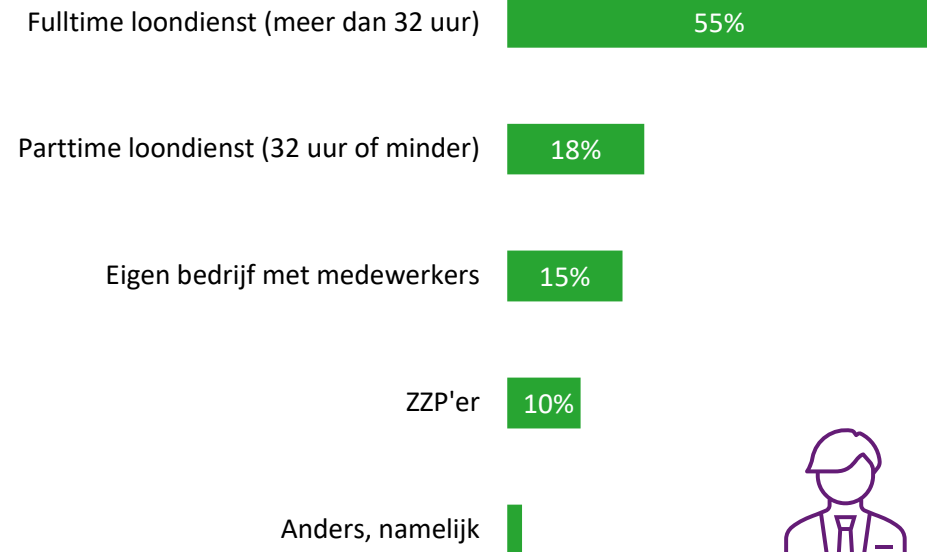
Verdieping

Jongens zien zichzelf vaker voltijds in loondienst werken (60%) dan meisjes (51%). Meisjes zien zichzelf vaker parttime in loondienst werken (26%) dan jongens (11%). Ook zien jongens zichzelf vaker een eigen bedrijf met medewerkers hebben dan meisjes (18% vs. 12%).

Middelbare scholieren en hbo/wo'ers zien zichzelf vaker voltijds werken in loondienst dan mbo'ers (58% en 62% vs. 50%). Mbo'ers stellen zich vaker voor zzp'er te worden dan middelbare scholieren (12% vs. 8%) en ook om een eigen bedrijf te beginnen (18% vs. 13%).

Jongeren die alle kosten zelf betalen zien zichzelf vaker zzp'er worden dan jongeren die hun kosten delen met hun ouders (16% vs. 9%).

Werk toekomst

Bijna alle jongeren financieel ondersteund door ouders, tussen 21^e en 25^e wens om financieel onafhankelijk zijn

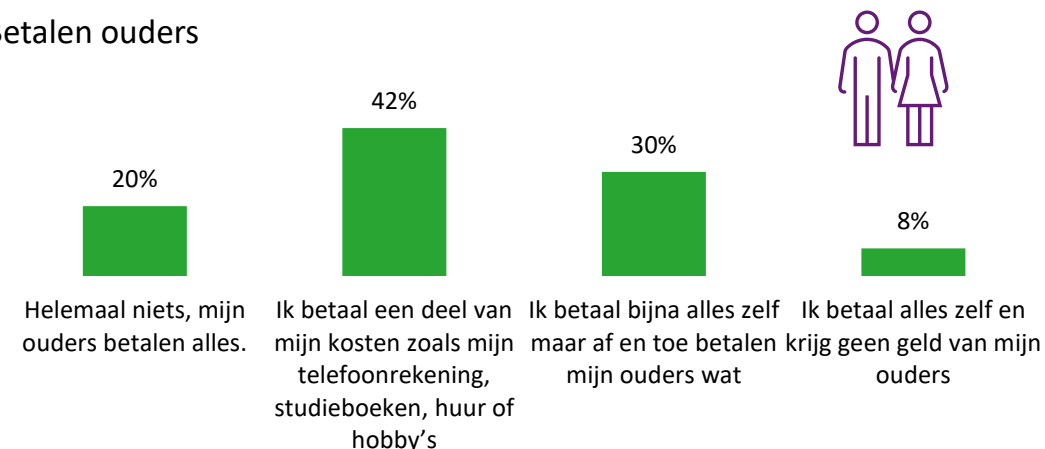
- > De meeste jongeren betalen alleen een deel van de kosten zelf zoals een telefoonrekening, studieboeken, huur of hobby's, maar worden verder bijgestaan door hun ouders (42%). Drie op tien jongeren betalen bijna alles zelf maar relatief grote uitgaven als schoenen, jas, fiets of vakantie betalen de ouders. Maar een klein deel van de jongeren betaalt alles zelf (8%).
- > Het grootste deel van de jongeren wil tussen hun 21^e en 25^e zelf voor hun inkomsten en geldzaken zorgen, zonder hulp van hun ouders (64%). Een kwart hoopt dit al te realiseren als ze tussen de 18 en 20 zijn.

Verdieping

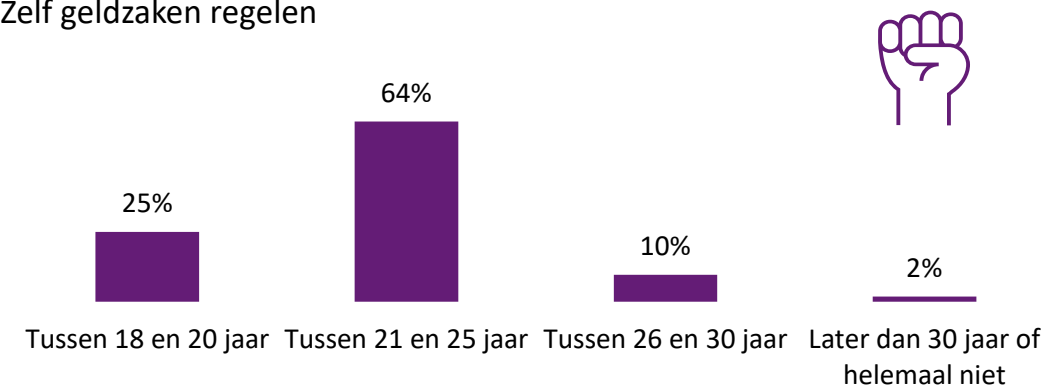
Meisjes betalen vaker alles zelf dan jongens (10% vs. 6%) of laten hun ouders alleen af en toe iets betalen (34% vs. 26%). Bij jongens komt het vaker voor dat hun ouders alles betalen (24% vs. 15%). 18-19 jarigen betalen vaker alles zelf (13%) dan 16-17 jarigen (3%). Bij de 16-17 jarigen betalen de ouders vaker alles (29%) dan bij 18-19 jarigen (12%).

Jongens willen eerder financieel onafhankelijk zijn dan meisjes; 27% van de jongens wil tussen hun 18^e en 20^e volledig zelf voor hun inkomsten en geldzaken zorgen tegenover 22% van de meisjes. Daarnaast geeft 33% van de 16-17 jarigen aan tussen hun 18^e en 20^e financieel onafhankelijk te willen zijn, tegenover maar 16% van de 18-19 jarigen. Die laatste groep wil dit liever tussen hun 21^e en 25^e (71%).

Betalen ouders

Zelf geldzaken regelen

35% van jongeren voelt zich niet goed voorbereid voor regelen van eigen geldzaken

- > Het overgrote deel van de jongeren wil later zonder hulp van hun ouders of vriend(in) hun rekeningen kunnen betalen (86% en 83% is het (helemaal) eens met die stellingen).
- > 44% van de jongeren vinden het prima als hun partner hun geldzaken zou regelen in de toekomst.
- > Bijna evenveel jongeren voelen zich niet goed voorbereid (35%) als goed voorbereid (38%) op het regelen van hun geldzaken.

Verdieping

16-17 jarigen voelen zich vaker minder goed voorbereid voor het regelen van hun geldzaken dan 18-19 jarigen (41% vs. 30% (helemaal) mee oneens).

Stellingen geld uitgeven

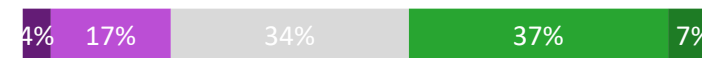
Ik vind het belangrijk om straks zonder hulp van mijn ouders al mijn rekeningen te kunnen betalen.

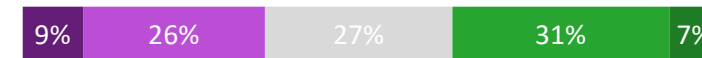
Ik vind het belangrijk om in de toekomst (als ik een relatie heb) ook zonder hulp van mijn vriend of vriendin al mijn rekeningen te kunnen betalen.

Ik vind het prima als in de toekomst mijn vriend of vriendin onze gezamenlijke geldzaken zou regelen (bijvoorbeeld toeslagen aanvragen, verzekeringen afsluiten of belastingaangifte doen)

Ik voel me goed voorbereid om straks mijn eigen geldzaken te regelen. Bijvoorbeeld zelf toeslagen aanvragen, verzekeringen afsluiten of belastingaangifte doen.

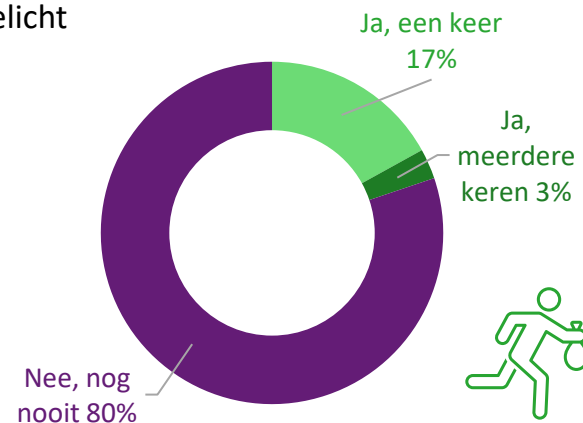

■ Helemaal mee oneens ■ Mee oneens ■ Niet mee eens, maar ook niet mee oneens ■ Mee eens ■ Helemaal mee eens

Een vijfde van de jongeren is slachtoffer geweest van nepwebwinkelfraude

- 20% van de jongeren is weleens opgelicht door een nepwebwinkel waarvan 3% dit meerdere keren heeft meegemaakt. De meerderheid (80%) is nog nooit opgelicht.

Zelf opgelicht

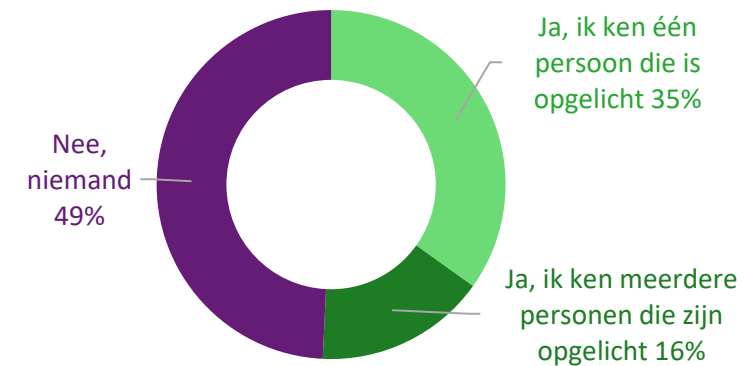

Verdieping

Jongens zijn vaker meerdere keren opgelicht dan meisjes (4% vs. 1%). Ook zijn 18-19 jarigen vaker een keer of meerdere keren opgelicht dan 16-17 jarigen (20% vs. 13% voor een keer en 4% vs. 1% voor meerdere keren).

- Ongeveer de helft van alle jongeren kent een of meerdere personen die zijn opgelicht (51%). Van de jongeren die mensen kennen die zijn opgelicht, kennen de meesten één persoon (35%).

Omgeving opgelicht

Verdieping

Jongeren die zelf zijn opgelicht, geven vaker aan iemand of meerdere personen te kennen die ook zijn opgelicht (85%) dan jongeren die niet zelf zijn opgelicht (42%). Jongeren die alles zelf betalen of hun kosten deels zelf betalen, kennen vaker meerdere personen die zijn opgelicht (24% en 16%) dan jongeren van wie de ouders alles betalen (11%).

Ruim de helft van de jongeren denkt een nepwebwinkel te kunnen herkennen

- Ruim de helft van de jongeren denkt te weten op welke kenmerken ze moet letten om de betrouwbaarheid in te schatten van een nepwebwinkel (56%). Ook heeft ruim de helft van de jongeren er vertrouwen in dat hij of zij een nepwebwinkel kan herkennen (55%).
- Een kleine twee op de tien (17%) is van mening dat oplichting door een nepwebwinkel je eigen schuld is.

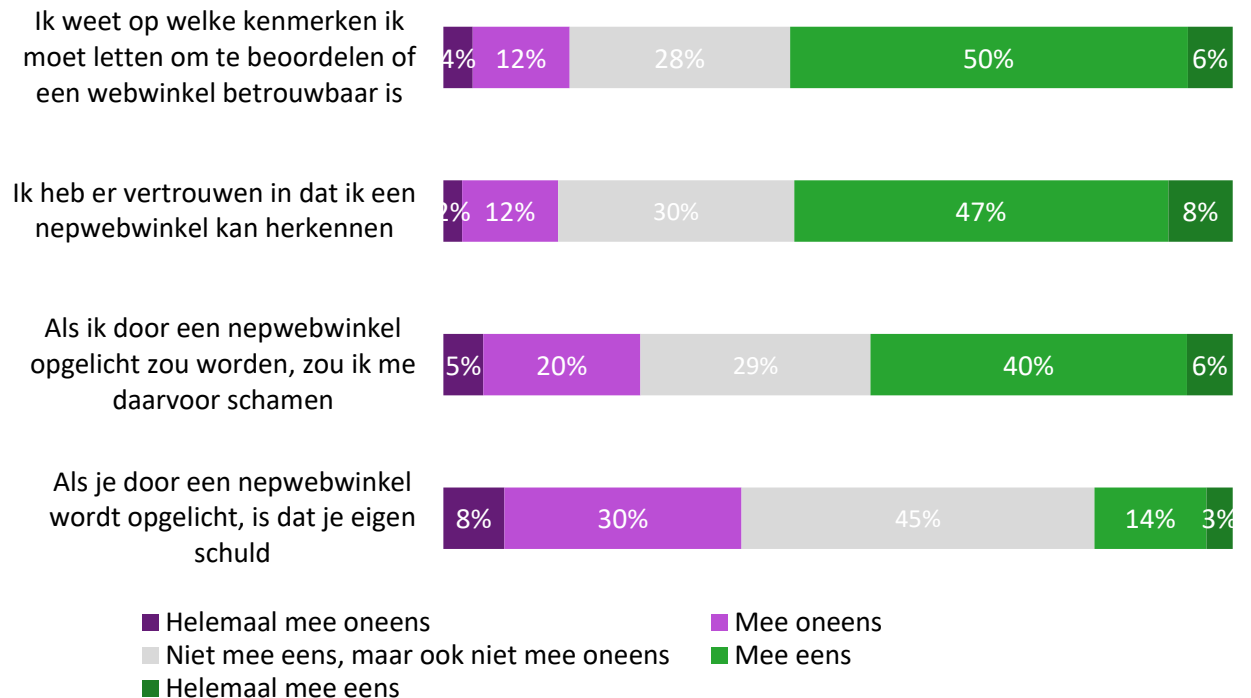
Verdieping

Jongens zijn het er vaker (helemaal) mee eens dat oplichting je eigen schuld is dan meisjes (25% vs. 9%). Daarnaast zouden meer jongens zich ervoor schamen als zij opgelicht zouden worden dan meisjes (43% vs. 36% zegt 'eens'). Ook hebben meer jongens er vertrouwen in dat zij een nepwebwinkel kunnen herkennen (11% vs. 4% 'helemaal mee eens').

16-17 jarigen zouden zich sneller schamen als zij worden opgelicht dan 18-19 jarigen (45% vs. 36% 'eens').

Jongeren die zelf nog nooit zijn opgelicht, zouden zich vaker schamen wanneer zij opgelicht zouden worden door een nepwebwinkel (49% vs. 32% voor (helemaal) mee eens). Ook hebben deze jongeren er meer vertrouwen in dat zij een nepwebwinkel kunnen herkennen (57% vs. 48% voor (helemaal) mee eens) en dat zij op de juiste kenmerken letten om de betrouwbaarheid van een nepwebwinkel te beoordelen (58% vs. 48% voor (helemaal) mee eens).

Stellingen nepwebwinkels

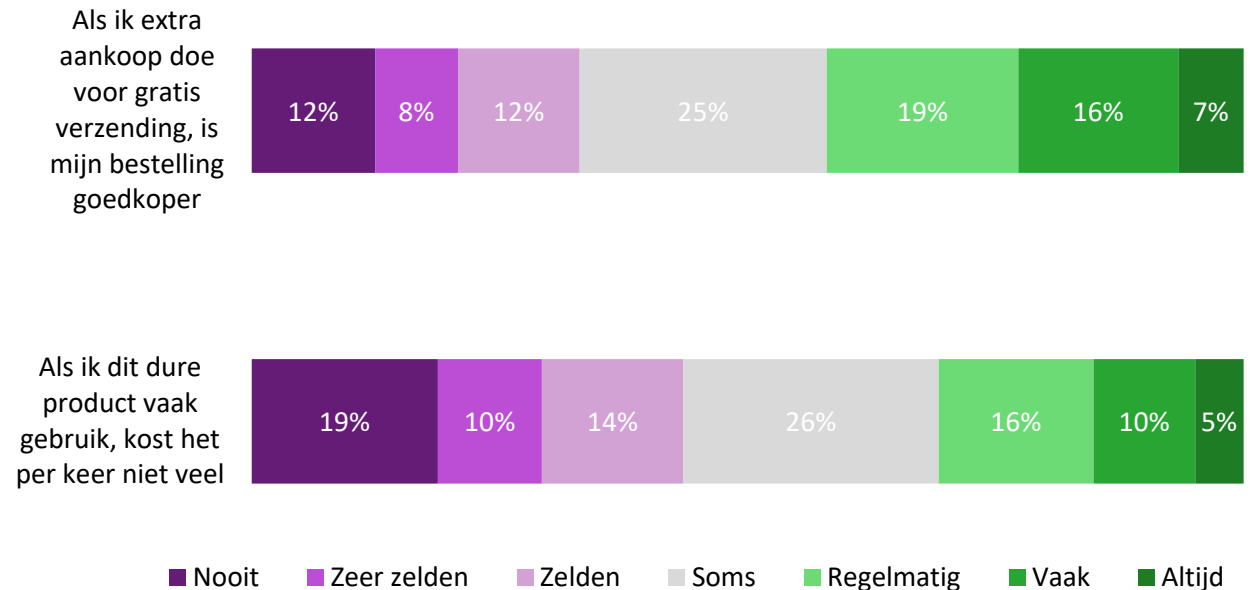
Twee derde van de jongeren beschouwt een extra aankoop om gratis verzending te krijgen als een goedkopere keuze

- Van het excuus dat de bestelling goedkoper is wanneer je een extra aankoop doet voor gratis verzending, wordt door 42% van de jongeren altijd tot regelmatig gebruik gemaakt.
- Drie op de tien jongeren rechtvaardigen regelmatig, vaak of altijd de aankoop van een duur product door te stellen dat door vaak gebruik de kosten per keer niet veel zijn. 26% doet dit soms en 53% doet dit zelden tot nooit.

Verdieping

Meisjes antwoorden vaker regelmatig, vaak of altijd op beide stellingen dan jongens. Voor de stelling 'als ik nog een extra aankoop doe om gratis verzending te krijgen, is mijn bestelling goedkoper' is dit: 57% vs 28%. Voor de stelling 'als ik dit dure product vaak gebruik, kost het per keer niet veel' is dit: 35% vs. 27%.

Geldexcuses stellingen

Aankopen tijdens een aanbieding voelt voor een deel van de jongeren alsof ze geld verdienen in plaats van geld uitgeven

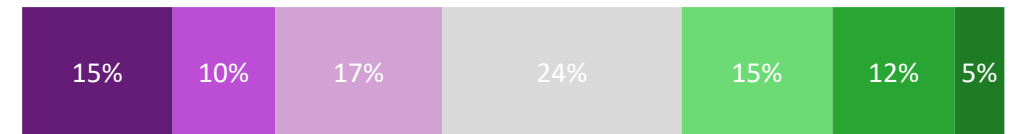
- 39% van de jongeren hebben regelmatig tot altijd het gevoel dat als een product in de aanbieding is, ze geld verdienen in plaats van uitgeven. Voor 47% is dit zelden tot nooit het geval.
- Ook 47% heeft zelden tot nooit het idee dat een aanbieding met 1+1 gratis voelt alsof ze geld verliezen als ze het product niet zouden kopen. Echter, bij 32% leeft dit gevoel juist wel regelmatig tot altijd.

Verdieping

Meisjes blijken vaker (44%) 'het 1+1 gratis excuus' regelmatig, vaak of altijd te gebruiken dan jongens (22%). Ook 'het excuus van de aanbieding' wordt vaker vaak en altijd door meisjes gebruikt namelijk 18% tegenover 8% door jongens.

Geldexcuses stellingen - aanbiedingen

Als er een aanbieding is met 1+1 gratis zou ik geld verliezen als ik het product niet zou kopen

Als een product in de aanbieding is, dan voelt het alsof ik geld verdien in plaats van uitgeef

■ Nooit ■ Zeer zelden ■ Zelden ■ Soms ■ Regelmatig ■ Vaak ■ Altijd

Voor bijna de helft van de jongeren voelt een aankoop met contant geld gratis

- 44% van de jongeren hebben regelmatig tot altijd het gevoel dat een contante aankoop eigenlijk gratis is omdat het banksaldo gelijk blijft en voor 15% speelt dit soms.
- Ook het gevoel dat ze winst maken wanneer een geplande aankoop of uitgave niet doorgaat, blijkt te leven: 20% heeft dit gevoel soms en 34% regelmatig, vaak of altijd (totaal 54%).
- Ten slotte rechtvaardigt 33% van de jongeren een eerdere aankoop (bijvoorbeeld voor een concertkaartje) later al een gratis avondje uit. Voor 48% speelt dit gevoel minder tot nooit.

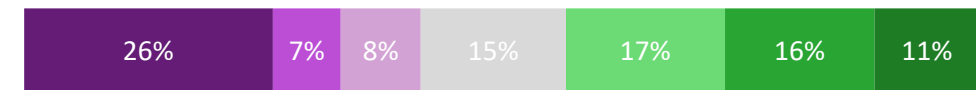
Verdieping

Ook op deze stellingen blijken meisjes vaker de geldexcuses te gebruiken dan jongens:

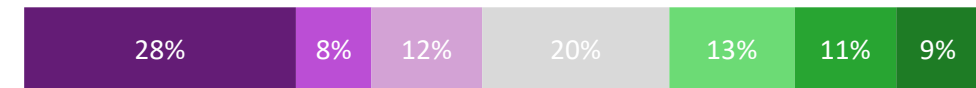
- 60% van de meisjes gebruikt het excuus van contant geld regelmatig, vaak of altijd tegenover 28% van de jongens.
 - 43% van de meisjes gebruikt het excuus van vooraf betalen regelmatig, vaak of altijd tegenover 22% van de jongens.
 - 47% van de meisjes gebruikt het excuus van een aankoop die niet doorgaat tegenover 21% van de jongens.
- 18-19 jarigen gebruiken vaker soms, regelmatig of vaak als excuus voor het uitgeven van geld dat zij met contact geld betalen dan 16-17 jarigen (56% vs. 38%).

Geldexcuses stellingen - overig

Als ik met contant geld betaal, is de aankoop eigenlijk gratis, want banksaldo blijft gelijk

Als ik ergens op een eerder moment voor heb betaald, dan heb ik later een gratis avondje uit

Als ik aankoop of uitgave had gepland en die gaat niet door, dan heb ik eigenlijk winst gemaakt

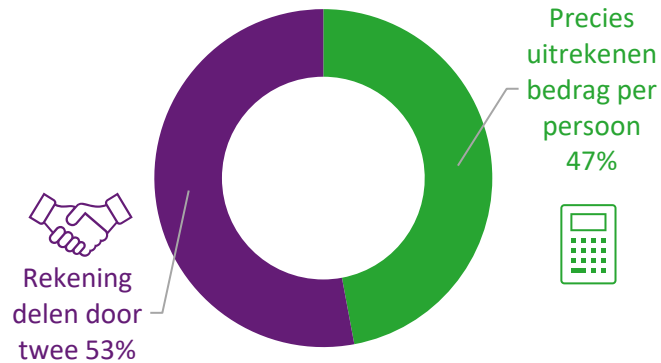

■ Nooit ■ Zeer zelden ■ Zelden ■ Soms ■ Regelmatig ■ Vaak ■ Altijd

4 op 10 is het oneens dat vriendschap & geld niet samengaan

- > Het aantal jongeren dat de rekening door twee zou delen (53%) ligt dicht bij het aantal jongeren dat precies zou uitrekenen wat het bedrag is per persoon is (47%).

Dilemma rekening

Dilemma rekening: Je gaat wat eten of drinken met een vriend(in) en de rekening komt op tafel. 'Laten we gewoon het bedrag door twee delen' is het voorstel. Jij hebt iets genomen dat minder duur is en zou dus eigenlijk minder geld kwijt zijn. Maar je vriend(in) zegt dat het wel erg moeilijk is om precies te gaan uitrekenen wat je per persoon zou moeten betalen. Dit is niet de eerste keer dat dit gebeurt. Wat zou je in zo'n geval doen?

- > De stelling dat geld en vriendschap niet samengaan, wordt door evenveel jongeren afgewezen als neutraal beoordeeld (beide 42%). 17% ziet deze combinatie niet 'werken'.

Stelling: geld en vriendschap gaan niet samen

Verdieping

Jongens zijn het vaker eens met deze stelling; 21% van de jongens is het hier (helemaal) mee eens, tegenover 12% van de meisjes.

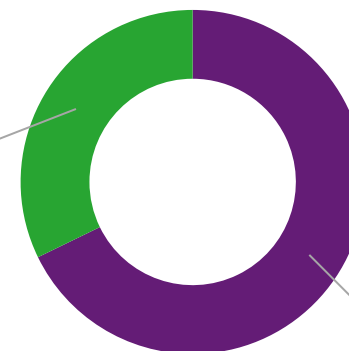
Ruim twee derde van de jongeren laat een openstaand Tikkie van €20 niet zitten

- 68% van de jongeren zou blijven terugkomen op het Tikkie totdat ze de € 20 terug hebben gekregen. Iets minder dan een derde zou het laten gaan.
- Op de vraag wat is het kleinste bedrag waarvoor je een Tikkie naar een vriend(in) zou sturen, antwoordt 40% voor een bedrag lager dan €3,00, 36% voor een bedrag tussen de €3,00 en €5,00 en 24% bij €5,00 of meer.

Verdieping

Vergeleken met jongens zouden meisjes vaker blijven doorvragen tot zij het geldbedrag hebben ontvangen (71% vs. 64%).
 Ook kiezen meer 16-17 jarigen ervoor om te blijven doorvragen tot zij het geld terugkrijgen dan dat 18-19 jarigen dat zouden doen (72% vs. 64%).
 Meer middelbare scholieren zouden blijven doorvragen om het geldbedrag dan mbo'ers (72% vs. 62%).
 Daarnaast zouden jongeren die alles zelf betalen, zonder hulp van hun ouders, het vaker laten gaan dan jongeren van wie de ouders alles of een deel betalen (44% vs. 26% vs. 33%).

Dilemma Tikkie

Blijven doorvragen tot geld teruggave
68%

Dilemma Tikkie: Je schiet 20 euro voor aan een goede vriend(in). Je stuurt een Tikkie, en ook een herinnering aan dat Tikkie. Maar hij/zij blijft maar niet betalen en zegt dat het later wel komt. Wat zou je in zo'n geval doen?

Driekwart van de jongeren maakt zich zorgen dat het leven steeds duurder wordt

- Ruim driekwart van de jongeren (79%) kiest bewust voor sparen in plaats van lenen bij een geldbehoefte.
- 40% van de jongeren is van mening dat het niet veilig is om spaargeld om een buitenlandse spaarrekening te zetten. Verder heeft een relatief grote groep (37%) hier niet een uitgesproken mening over. Een klein kwart ziet niet direct problemen om geld op een buitenlandse spaarrekening te zetten.

Verdieping

Meisjes zijn het er vaker mee oneens dat het veilig is om je spaargeld op een buitenlandse rekening te zetten (50% vs. 31% voor (helemaal) mee eens). Daarnaast maken meer meisjes zich zorgen dat alles duurder wordt (34% vs. 21% voor helemaal mee eens).

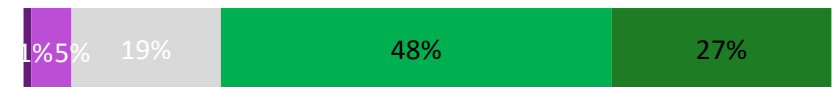
Verder zijn middelbare scholieren en mbo'ers het er vaker helemaal mee eens dat het veilig is om je spaargeld op een buitenlandse rekening te zetten (8% en 7% vs. 3%).

Stellingen geld algemeen

Als je geen geld hebt om iets te kopen dan moet je er eerst voor sparen en niet geld ervoor lenen

Ik maak me zorgen dat alles steeds duurder wordt

Ik denk dat het veilig is om mijn spaargeld (voor een betere rente) op een buitenlandse spaarrekening te zetten

Driekwart van de jongeren (16-19 jaar) vindt het belangrijk om op school te leren over geldzaken

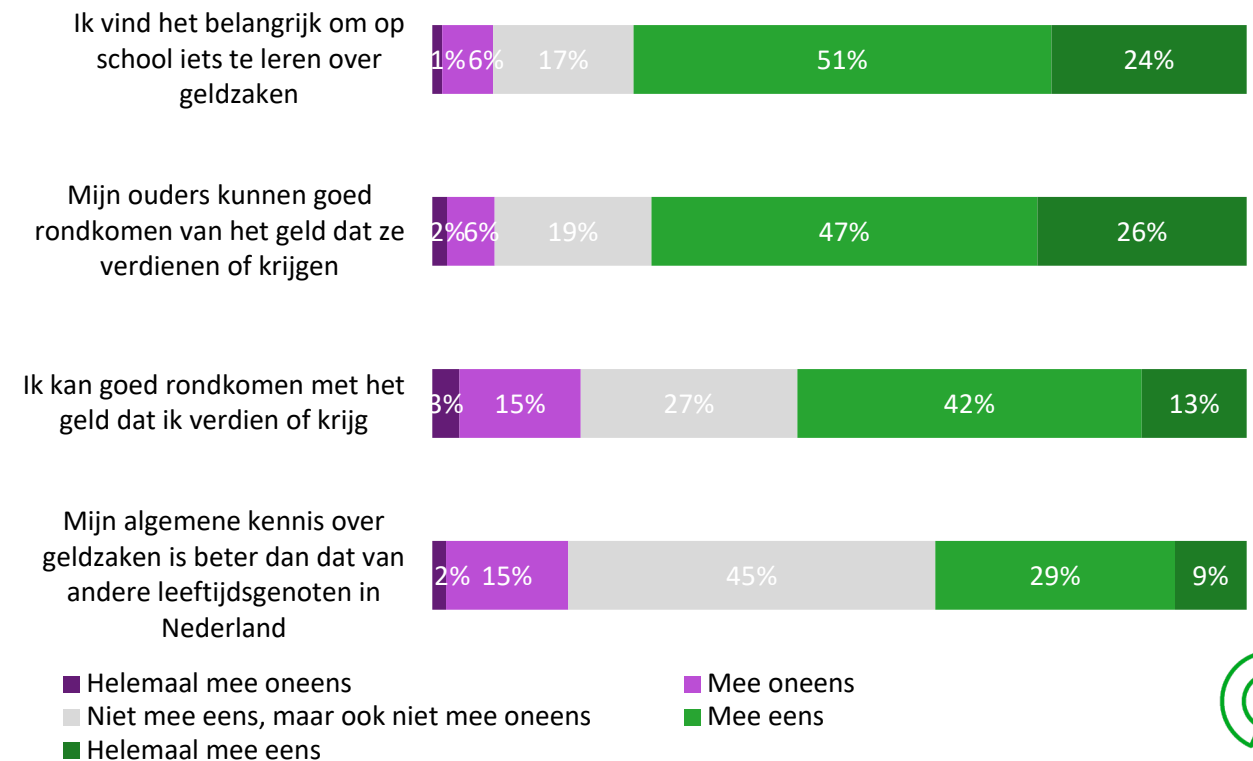
- 73% van de jongeren geeft aan dat hun ouders goed kunnen rondkomen en 55% is van mening zelf goed te kunnen rondkomen.
- Bijna vier op de tien jongeren (38%) vinden dat hun algemene kennis over geldzaken beter is dan die van hun leeftijdsgenoten, 17% vindt van niet en 45% heeft hier geen oordeel over.

Verdieping

Jongens zeggen vaker goed te kunnen rondkomen dan meisjes; 60% antwoordt (helemaal) mee eens, tegenover 50% van de meisjes. Daarnaast zijn jongens zelfverzekerder over hun kennis van geldzaken dan meisjes; 42% vs. 35% is het hier (helemaal) mee eens.

16-17 jarigen vinden het belangrijker om op school iets te leren over geldzaken dan 18-19 jarigen; zij zijn het vaker (helemaal) eens met deze stelling (78% vs. 73%).

Stellingen omgaan met geld

Twee derde van de jongeren (16-19 jaar) heeft het afgelopen jaar geen problemen met geldzaken ervaren

- Indien jongeren wel geldproblemen hebben gehad (34%), staat het uitgeven van meer geld dan er binnenkomt met 19% bovenaan, gevolgd door schulden bij familie of vrienden met 10% en/of spullen kopen op afbetaling met 8%.

Verdieping

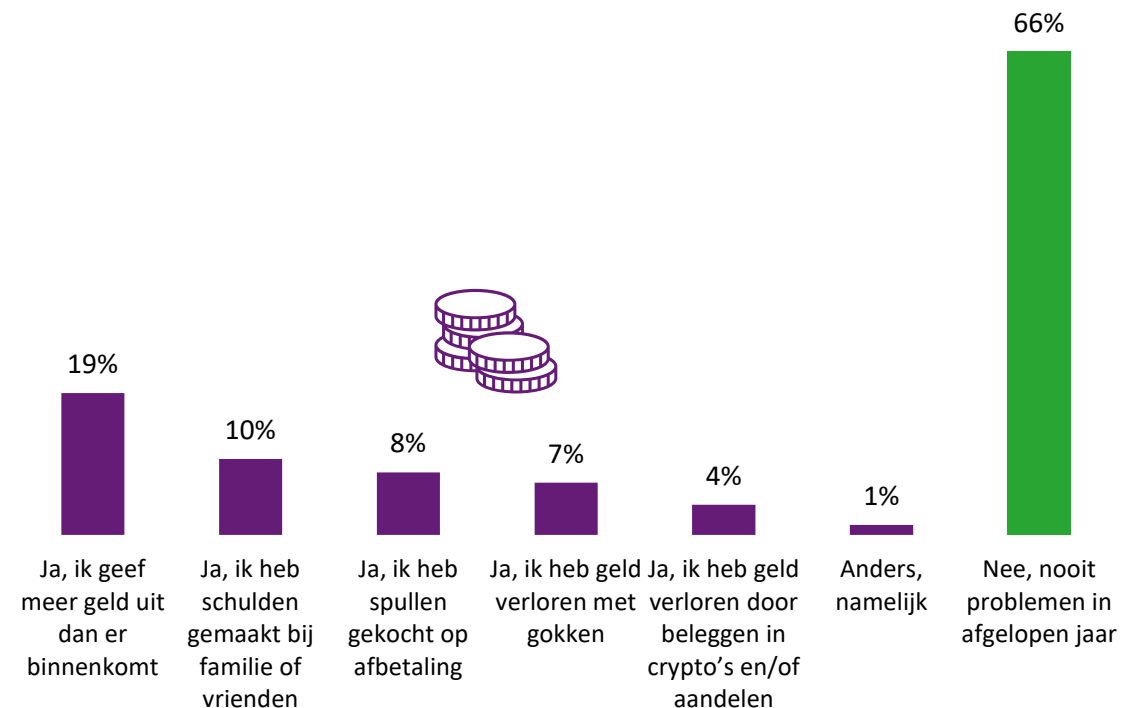
Jongens geven vaker aan dan meisjes dat zij geld hebben verloren met gokken (10% vs. 3%). Ditzelfde geldt voor geld beleggen in crypto's en/of aandelen (6% vs. 2%).

18-19 jarigen hebben vaker geldproblemen dan 16-17 jarigen; 76% van de 16-17 jarigen heeft nooit problemen gehad in het afgelopen jaar, tegenover 56% van de 18-19 jarigen.

18-19 jarigen hebben alle situaties vaker meegemaakt dan 16-17 jarigen: Meer geld uitgeven dan er binnenkomt (23% vs. 15%), schulden bij familie of vrienden (13% vs. 7%), spullen gekocht of afbetaling (12% vs. 5%), geld verloren met gokken (10% vs. 3%), geld verloren door crypto's of aandelen (7% vs. 1%).

Jongeren op de middelbare school en het hbo/wo hebben vaker geen geldproblemen dan jongeren op het mbo (75% en 70% vs. 54%).

Geldproblemen afgelopen jaar

 Wijzer in **geldzaken**

Bijlage

Steekproefindeling

Provincie	Ideaal-cijfers	Ongewogen cijfers	Gewogen cijfers
Groningen	4%	4%	4%
Friesland	4%	4%	4%
Drenthe	3%	3%	3%
Overijssel	8%	8%	8%
Flevoland	3%	5%	3%
Gelderland	12%	10%	12%
Utrecht	8%	11%	8%
Noord-Holland	16%	16%	16%
Zuid-Holland	21%	20%	21%
Zeeland	2%	2%	2%
Noord-Brabant	14%	12%	14%
Limburg	6%	4%	6%

Leeftijd	Ideaal-cijfers	Ongewogen cijfers	Gewogen cijfers
16 jaar	24%	21%	24%
17 jaar	24%	21%	24%
18 jaar	25%	32%	25%
19 jaar	27%	26%	27%
Geslacht			
Jongens	51%	35%	50%
Meisjes	49%	64%	48%
Anders	0%	1%	1%
Geen antwoord	0%	1%	1%

Opleiding	Ideaal-cijfers	Ongewogen cijfers	Gewogen cijfers
Geen/basis-school	0%	1%	0%
MBO-1, VMBO	5%	9%	6%
HAVO & VWO (t/m jaar 3), MAVO	7%	7%	7%
MBO 2, 3, 4	39%	25%	39%
HAVO & VWO (jaar 4-6)	30%	34%	30%
HBO & WO	19%	24%	19%